

03.08.2005

PSA- 2005- R-2-53

Tiehallinto Savo-Karjalan tiepiiri
Kirkkokatu 1
PL 1117
70101 Kuopio

Viite

Asia Yhteysviranomaisen lausunto Savo-Karjalan tiepiirin valtatie 5 osuuden Leppävirta – Kuopion kehittämistä välillä Palokangas-Humalajoki koskevasta ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

Tätä päätösversiota on muokattu huomioiden henkilötietolain (523/1999) tavoitteet yksityisyyden suojasta

Savo-Karjalan tiepiiri on toimittanut 27.5.2005 Pohjois-Savon ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki, 468/1994 muutettu 267/1999) mukaisen arviointiohjelman, joka koskee valtatie 5 kehittämistä välillä Palokangas-Humalajoki Leppävirran kunnan alueella.

HANKE TIEDOT JA YVA-MENETTELY

Hankkeen nimi

Valtatie 5 osuuden Leppävirta – Kuopion kehittäminen välillä Palokangas-Humalajoki, Leppävirta

Hankkeesta vastaava

Tiehallinto Savo-Karjalan tiepiiri
Kirkkokatu 1
PL 1117
70101 Kuopio

Hankkeesta vastaavan yhteyshenkilö on Matti Romppanen puh: 0204 22 5121.

Konsultti

YY-Optima Oy
Mannerheimintie 44 A
00260 Helsinki

Konsultin yhteyshenkilö on Anna Saarlo puh: (09) 4365 7010.

Yhteysviranomainen

Pohjois-Savon ympäristökeskus
Sepänkatu 2 B
70100 Kuopio

Yhteysviranomaisen yhteyshenkilö on Jorma Lappalainen puh: (017) 788 4864.

YVA-menettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. YVA-menettelyä sovelletaan tässä hankkeessa YVA-asetuksen (268/1999) 6 §:n mukaisen hankeluettelon 9 c kohdan perusteella (tien uudelleenlinjaus tai leventäminen siten, että näin muodostuvan yhtäjaksoisen neli- tai useampikaistaisen tieosan pituudeksi tulee vähintään 10 kilometriä).

YVA-menettely alkaa, kun hankkeesta vastaava toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaisena toimivalle alueelliselle ympäristökeskukselle. Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, miten arviointi tullaan suorittamaan. Yhteysviranomaisen antamassa lausunnossa esitetään, miltä osin arviointiohjelmaa on mahdollisesti tarkistettava.

Hankkeesta vastaava arvioi hankkeen ympäristövaikutukset arviointiohjelman ja siitä saamansa yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta sekä kokoaa arvioinnin tulokset arviointiselostukseen. Yhteysviranomainen antaa lausuntonsa arviointiselostuksesta ja sen riittävydestä.

YVA-menettely päättyy, kun yhteysviranomainen toimittaa lausuntonsa arviointiselostuksesta ja muiden kannanotot siitä hankkeesta vastaavalle.

Hanke, sijainti ja tavoite sekä esitetyt vaihtoehdot

Valtatie 5 Helsingistä Sokankylään on valtakunnallisesti tärkeä itäisen Suomen pääväylä. Se kuuluu myös osana yleiseurooppalaiseen TEN-liikenneverkkoon. Valtatie 5 on ehdotettu liikenne- ja viestintäministeriön työryhmän mietinnössä osaksi pääteiden runkoverkkoa Helsingistä Kuopioon saakka.

Hanke sijaitsee Leppävirran kunnassa. Hankkeen eteläpää sijaitsee noin 10 km Leppävirran taajaman pohjoispuolella Palokankaan maantien 531 (Lempyy – Palokangas) liittymässä ja pohjoispää Humalajoella Kuopion eteläpuoleisen moottoritien eteläpäässä. Tiejakson pituus on noin 16,5 km.

Hankkeen tavoitteena on parantaa liikenteen sujuvuutta ja liikenneturvallisuutta luomalla laatutasoltaan yhtenäinen, mahdollisimman häiriötön ja runkotien vaatimukset täyttävä tieosuus. Tavoitteena on myös liikenteen ympäristölle aiheuttamien vaatimusten minimointi.

Arvioitavat vaihtoehdot:

- **Vaihtoehto 0:** Hanketta ei toteuteta, vaan nykyisellä tiellä tehdään pieniä liikenneturvallisuustoimenpiteitä
- **Vaihtoehto A:** Tielinja sijoittuu kokonaan uudelle tielinjalle nykyisen valtatie 5:n länsipuolelle kiertäen Oravikosken ja Paukarlahden taajamat
- **Vaihtoehto B:** Vaihtoehdon mukainen tielinja noudattaa vaihtoehdon A mukaista linjausta, mutta Oravikosken ohituksen osalta linjaus siirtyy lännemmäksi

Kaikkiin vaihtoehtoihin sisältyy tielinjanoikaisu Kotalahden kaivoksen kohdalla.

Hankkeen edellyttämät luvat ja päätökset

Viranomaisen ei saa myöntää ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (YVA-laki) 13 §:n mukaan YVA-lain soveltamisalaan kuuluvaan hankkeen toteuttamiselle lupaa tai tehdä siihen rinnastavaa päätöstä ennen kuin se on saanut käyttöönsä arviointiselostuksen ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon.

Hankkeen toteuttaminen edellyttää yleisistä teistä annetun lain mukaisessa menettelyssä yleis- ja tiesuunnitelman hyväksymistä. Tietarkoituksiin käytettävien alueiden haltuotto ja lunastaminen tienpitäjälle edellyttää yleistietoimituksessa tehtävää päätöstä. Hanke saattaa edellyttää Itä-Suomen ympäristölupaviranomaisen lupaa siltojen, penkereiden ym. rakentamiseen ja muuhun vesistöön vaikuttavaan rakentamistoimenpiteeseen. Tierakentamisesta johtuvista melua ja tärinää aiheuttavista häiritsevistä toiminnoista tehdään kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ilmoitus.

Arviointimenettelyn sovittaminen yhteen muiden lakien mukaisiin menettelyihin

Tämän hankkeen arviointimenettelyn kanssa on käynnistynyt samanaikaisesti myös maakuntakaavan ja yleiskaavan laadinta. Pohjois-Savon liitto on laittanut vireille valtatie 5 tieosalla Palokangas – Humalajoki maakuntakaavan laadinnan. Kaavan laadinnan tavoitteena on tehdä aluevaraus tien uudelle linjaukselle. Leppävirran kunnassa on vireillä Oravikoski-Paukarlahti-Kotalahti alueiden osayleiskaavoitus. Näiden eri hankkeiden tiedottamiset, kuulemiset, nähtävilläolot jne. on sovitettu yhteen arviointimenettelyn aikana.

ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Pohjois-Savon ympäristökeskus on yhteysviranomaisen ominaisuudessa kuuluttanut ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta Leppävirran kunnan ja Pohjois-Savon ympäristökeskuksen ilmoitustauluilla 1.6.2005 – 30.6.2005. Kuulutus on julkaistu Savon Sanomat ja Soisalon Seutu nimisissä lehdissä 31.5.2005. Arviointiohjelma on nähtävillä arviointimenettelyn ajan Pohjois-Savon liitossa, Leppävirran kunnanvirastolla, Savon-Karjalan tiepiirissä, Oravikosken kuntotalolla ja Pohjois-Savon ympäristökeskuksessa.

Arviointiohjelmaan on voinut tutustua myös internetissä osoitteessa: <http://www.tiehallinto.fi/pls/wwwedit/docs/7641.PDF>

Hanketta ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskeva yleisötilaisuus on järjestetty Leppävirran kunnanvirastolla 8.6.2005.

Pohjois-Savon ympäristökeskus on pyytänyt arviointiohjelmasta lausuntoja viranomaisilta, muilta tahoilta ja kansalaisilta 4.7.2005 mennessä.

YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Pohjois-Savon ympäristökeskukselle toimitettiin 6 lausuntoa ja mielipidettä. Pohjois-Savon ympäristökeskus toimittaa lyhentämättömänä kopion kaikista annetuista lausunnoista ja mielipiteistä Savo-Karjalan tiepiirille tämän lausunnon liitteinä.

Arviointiohjelmasta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden keskeinen ympäristövaikutusten arviointiin liittyvä sisältö oli seuraava:

Kuopion kaupungin hallinto- ja kehittämiskeskuksella ei ole huomautettavaa arviointiohjelmasta.

Itä-Suomen lääninhallituksen sosiaali- ja terveystoimisto toteaa, että arviointiohjelmassa on hyvin ja monipuolisesti tuotu esiin menetelmät ja vaikutusten arvioinnissa käytettävät tekijät ja näkökulmat, joita käyttämällä syntyy varmaankin hyvä ja monipuolinen vaikutustenarviointi.

Vaikutusalueiden rajaaminen jää kuitenkin ohjelmassa paikoin epäselviksi.

Lisäksi lääninhallitus esittää, että arviointiselostukseen tulisi karttakuva, jossa näkyisi kaikki vaihtoehdot ja niiden vaikutusalueella sijaitsevat häiriintyvät kohteet.

Pohjois-Savon liitto toteaa, että hankkeen toteuttamista varten laadittava maakunta-kaava perustuu tiepiirin selvityksiin ja tehtävää arviointia käytetään myös maakunta-kaavan vaikutusten arviointina. Tästä syystä Pohjois-Savon liitto pitää tärkeänä, että erityisesti ohjelman taloudellisten vaikutusten arviointi suoritetaan ohjelmassa esitetyllä tavalla, koska maankäyttö- ja rakennuslaki painottaa kaavan vaikutusten arvioinnissa yhdyskuntataloudellisten vaikutusten arviointia YVA-lakia enemmän.

Henkilöt AA ja BB esittävät, vaikutusten arviointi tulisi tehdä myös ns. "Salo"-vaihtoehdolle, jossa linjaus kulkisi noin 3 km. lännempänä Paukarlahden kylätaajamasta.

He pitävät vaikutusten arvioinnissa tärkeimpinä asumismukavuuteen, lähialueiden virkistyskäyttöön ja luonnonarvoihin kohdistuvien vaikutusten arviointia. Lisäksi he toteavat, että tielinjan tulisi kulkea 110 kV:n sähkölinjan vieressä.

Henkilö CC esittää, että tielinja tulisi rakentaa siten, että olemassa olevia taloja jäisi mahdollisimman vähän uuden tielinjan alle.

Hänen talonsa on nyt pahimmassa tapauksessa jäämässä tielinjan alle, mutta vähintäänkin niin lähelle uutta tielinjaa, että meluhaitat tulevat olemaan kohtuuttomia.

Lisäksi hän toteaa myös, että uuden tien rakentamista tulisi nopeuttaa, ettei alueen ihmiset tekisi remontteja jne. kohteisiin, jotka myöhemmin tulisi jäämään tienalle.

Lopuksi hän toteaa, ettei tielinjausta tulisi tehdä lainkaan ja jos se tehdään se tulisi viedä nyt esitetty selvästi kauemmaksi Oravikosken taajamasta.

Henkilö DD toteaa, että tielinjauksen sijainnin epävarmuus aiheuttaa jo nykyisellään haittaa normaaliin elämään ja investointeihin kiinteistöillä.

Henkilö EE esittää Humalamäen kohdassa vanhalta tieltä erkanemista länteen 1,0 km etelään päin.

YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Hankekuvaus

Arviointiohjelmassa on kerrottu selvästi hankkeen nimi ja sijainti sekä siitä on helposti löydettävissä hankkeesta vastaava, konsultti ja yhteysviranomainen yhteystietoineen.

Hankkeen tarkoituksesta on kerrottu arviointiohjelmassa riittävästi. Hankkeen tavoitteet ja kytkeytyminen valtakunnalliseen tieverkostoon on kerrottu selkeästi. Hanke on perusteltu hyvin, erityisesti liikenneturvallisuuden ja liikenteen sujuvuuden kannalta.

Hankkeen keskeiset ominaisuudet ja tekniset ratkaisut sekä kuvaus toiminnasta on kerrottu selkeästi yleisellä tasolla. Arviointiselostuksessa on kiinnitettävä huomiota siihen, että arvioitavat vaikutukset tulevat arvioiduksi kaikkien tierakentamiseen liittyvien osatehtävienkin osalta.

Arviointiohjelmassa on esitetty tiedot hankkeen suunnitteluvaiheesta ja toteutusaikatauluista selkeästi ja ymmärrettävästi sekä kerrottu selkeästi mitä lupia ja päätöksiä hankkeen toteuttaminen edellyttää. Erityisen hyvin arviointiohjelmassa on kerrottu tiehankkeiden suunnitteluprosessi ja eri suunnitteluprosesseihin liittyvä hyväksyntämenettely.

Vaihtoehtojen ja niiden käsittely

Hankkeen aiemmissa suunnitteluvaiheissa on tarkastelussa ollut useita eri vaihtoehtoja, joista arviointiohjelmaan on valittu kaksi eri toteutusvaihtoehto ja vaihtoehto, jossa hanketta ei toteuteta. Niiden vaihtoehtojen poisjättämisen syyt, joita ei arviointiohjelmassa enää ole, on perusteltu hyvin ja ymmärrettävästi. Tielinjan vieminen täysin uuteen maastokäytävään lännemmäksi, kuten muistutuksissa on esitetty, aiheuttaneen ennakoon arvioiden enemmän haitallisia ympäristövaikutuksia kuin nyt esitettyjen vaihtoehtojen toteuttaminen. Tämän kuvitteellisen linjausvaihtoehdon aiheuttamia vaikutuksia tulisi kuitenkin tarkastella arviointiselostuksessa ainakin siinä määrin, että tarkastelun pohjalta voidaan vaihtoehto jättää lopullisen arvioinnin ulkopuolelle.

Vaihtoehtojen vertailumenetelmä on kuvattu arviointiohjelmassa ytimekkäästi ja selkeästi. Vertailun taustalla oleva eri vaikutusten merkittävyyden arvioiminen olisi kaivannut täsmennystä erityisesti siitä näkökulmasta kuka/ketkä arvioivat yksittäisen vaikutuksen merkittävyyden. Merkittävyyden arvioimisessa tulee huomioida, että merkittävyyden suuruuden ja laadun ratkaisee se, mistä arvomaailmasta ja kokemusmaailmasta asiaa lähestytään. Arviointiselostuksessa tulisi käyttää eri vaikutusten merkittävyyden arvottamiseen laajaa asiantuntijajoukkoa ja erityisesti alueen asukkaita hyväksi.

Vaikutukset ja niiden selvittäminen

Yleistä

Arviointiselostuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että hanketta koskevat selvitykset ovat riittävän kattavat, monipuoliset ja luotettavat sekä sisällöllisesti että alueellisesti. Erityistä huomiota tulee kiinnittää alueen ympäristöön ja sen selvittämi-

seen, jotta vaikutusten tunnistaminen ja vaikutus selvitysten kohdentaminen olisi mahdollista.

Arviointiohjelmassa on esitetty hyvin ja kattavasti ne olemassa olevat suunnitelmat ja selvitykset, joihin tehtävä arviointi pohjautuu. Hankkeen aiemmissa suunnitteluvaiheissa on melko kattavasti valmiiksi arvioinnin pohjaksi eri selvityksiä. Arvioinnin yhteydessä tulee kuitenkin tarkastella näiden jo valmistuneiden selvitysten kattavuus ja luotettavuus ja tarvittaessa tarkentaa ja täydentää selvityksiä puuttuvilta osin.

Kerättävien tietojen analysoinnissa tulee käyttää asianomaiseen alaan perehtyneitä asiantuntijoita, joilla on kokemusta ao. vaikutusten luotettavasta arvioinnista sekä käyttää riittävästi aikaa luotettavien lähtötietojen keräämiseen. Hankkeen aikataulu ei saa olla esteenä luotettavien lähtötietojen hankkimiselle.

Arviointiohjelmassa on kerrottu ymmärrettävästi eri vaikutusten arviointitavat ja käytettävät arviointimenetelmät, muttei sitä kuka/ketkä arvioinnin tekevät. Arvioinnissa tulee käyttää kuhunkin vaikutukseen perehtyneitä asiantuntijoita. Lisäksi arvioinnissa tulee kiinnittää erityisesti huomiota vaikutusten merkittävyyden arvottamiseen sekä pyrkiä arvioimaan tältä pohjalta kaikki vaikutukset, niin myönteiset kuin kielteisetkin, mahdollisimmin hyvin ja kattavasti.

Vaikutusalueiden rajaukset on ohjelmassa esitetty selkeästi, joskin hankkeen tässä vaiheessa tarkkojen vaikutusalueiden rajaaminen ja niiden esittäminen kartoilla on hankalaa. Vaikutusalueiden rajauksessa tulee käyttää hyväksi tehtävää arviointia ja laajentaa rajausta, mikäli arvioinnissa havaitaan vaikutusten ulottuvan laajemmalla alueella kuin nyt on esitetty.

Arviointiselostuksessa on kiinnitettävä huomiota mahdollisten haitallisten vaikutusten torjuntaan sekä esitettävä lieventämistoimenpiteitä, joilla voidaan varmistaa, että hankkeen toteutuessa lähialueen virkistyskäyttö-, maankäyttö-, viihtyvyys- jne. arvot eivät laskisi. Kaikkien keskeisten haittojen torjuntaa ja lieventämistoimenpiteitä tulee tarkastella myös sosiaalisten vaikutusten näkökulmasta.

Vaikutukset kasvillisuuteen ja eläimistöön

Arvioinnin pohjana on varsin kattavat kasvillisuutta ja eläimistöä käsittelevät selvitykset. Näiden selvitysten avulla voidaan varsin luotettavasti tehdä kasvillisuuteen ja eläimistöön kohdistuva arviointi. Selvitysten paikkansa pitävyyttä nykytilanteisiin tulee kuitenkin tarkastella arviointi tehdessä.

Vaikutukset maisemaan

Maisemaan kohdistuvien vaikutusten arviointi on esitetty hyvin. Hankkeen vaikutus piirissä oleva Paukarlahden kyläalue on määritelty valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Tämä tulee ottaa erityisesti huomioon vaikutusten arvioinnissa, kuten arviointiohjelmassa on esitettykin. Vaikutuksen arvioinnin havainnollistamiseksi tulisi laatia kuvasovitteita, mikäli niiden käyttäminen ei perustellusti ole tarpeetonta.

Vesistövaikutukset

Vesistöön kohdistuvia vaikutuksia on arviointiohjelmassa kuvattu varsin niukasti. Arviointiselostuksessa tulee vesistöön kohdistuvia vaikutuksia tarkastella niin tien rakentamisen aikaisina kuin myös tien käytön aikaisina vaikutuksina.

Vesistövaikutusten arvioimiseksi tulee olla hyvin selvillä valuma-alueesta ja sen ominaispiirteistä ja erityisesti tien geometrian aiheuttamista muutoksista valuma-alueisiin.

Pohjavesivaikutukset

Pohjavesivaikutusten arvioimiseksi on kerättävä ja analysoitava tietoa pohjaveden korkeudesta alueella tai sen läheisyydessä olevista pohjavesiputkista, talousvesikaivoista, luonnonpurkautumista jne.. Arviointiohjelmassa esitetty ensisijaista arviointitapaa (=karttatarkastelu) ei voi pitää luotettavana arviointimenetelmänä. Näiden tietojen avulla voidaan tarkastella välittömien vaikutusten ohella myös pidemmällä aikavälillä pohjaveteen/talousveteen aiheutuvat vaikutukset.

Vaikutukset aluerakenteeseen ja maankäyttöön

Kaavoitustilanne on kuvattu hyvin, kuten myös hankkeen liittyminen muuhun maankäytön suunnitteluun. Arviointiselostuksessa on edelleen kiinnitettävä huomiota samanaikaisesti käynnissä olevien kaavoitushankkeiden ja tiehankkeen välisiin vuorovaikutussuhteisiin.

Melu- ja värinävaikutukset sekä liikenteen päästöt

Meluvaikutusten sekä liikenteen päästöjen arvioinnissa käytettävät menetelmät on kuvattu hyvin. Arviointiohjelmassa ei kuitenkaan ole kuvattu miten saatuja tuloksia arvioidaan ja mitä vaikutuksia niillä tulee olemaan.

Arviointiselostuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota lähialueiden asukkaille aiheutuvien melu- ja pölyvaikutusten arvioimiseen ja tulosten selkeään ja ymmärrettävään esittämiseen.

Hankkeen vaikutusalueella oleva Kotalahden kaivos aiheuttaa, kuten arviointiohjelmassa on esitettykin, mahdollisen sortumavaaran tielle. Tähän asiaan tulee kiinnittää erityistä huomiota. Ympäristökeskus pitää hyvänä ratkaisuna kaikkiin arviointiohjelmassa oleviin vaihtoehtoihin liitettyä tielinjan oikaisua Kotalahden kohdalla.

Sosiaaliset vaikutukset ja vaikutukset ihmisten terveyteen

Sosiaalisten vaikutusten tarkastelu on arviointiohjelmassa esitetty yleisellä tasolla, mutta silti varsin kattavasti.

Terveysvaikutusten kannalta on oleellista selvittää tarkasteltavien vaihtoehtojen vaikutukset vaikutusalueella asuvien ihmisten terveydellisiin oloihin. Tämä edellyttää tietoa nykytilasta ja mahdollisen muutoksen arviointia vaihtoehtojen toteuttamisen jälkeen. Melu, ilman laatu (pöly, päästöt), juomaveden, pintavesien ja ravinnon (kala, viljelykasvit) laatu ovat mm. ihmisen terveyteen vaikuttavia tekijöitä, joihin hankkeen vaikutuksia tulee tarkastella.

Sosiaalisten vaikutusten arviointia varten on vaikutusalueelta koottava riittävät taustatiedot elinoloista ja sosiaalisen ympäristön tilasta. Vaikutuksia nykyisten asuttujen kiinteistöjen asumismahdollisuuksiin, loma-asuntojen käyttömahdollisuuksiin, elinkeinojen harjoittamiseen, maankäyttöön, ihmisten virkistysmahdollisuuksiin (kalastus, metsästys, marjastus, sienestys, luonnossa liikkuminen yleensä), viihtyvyyteen, liik-

kumiseen, turvallisuuteen, työllisyyteen on vähintäänkin tarkasteltava arviointiselostuksessa.

Sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa on tulee käyttää hyväksi sosiaali- ja terveysministeriön oppaita, joissa on kerrottu melko seikkaperäisesti, kuinka sosiaalisten vaikutusten arviointi tulisi tehdä.

Vaikutukset liikenteeseen ja liikkumiseen

Liikenteen määrän ja vaihtelujen lisäksi on arvioitava liikenteen koostumus sekä sen toimivuus, turvallisuus, melu, pakokaasupäästöt, pöly ja tarvittaessa värinä. Tarkastelut tulee tehdä myös rakentamisen aikaiselle liikenteelle. Arviointi on ulotettava niin laajalle alueelle kuin liikennemäärien muutoksilla on havaittavissa tai laskettavissa olevia vaikutuksia.

Osallistuminen

Hankkeen YVA-menettelyn aikana samanaikaisesti käynnissä olevat maakuntakaavan ja yleiskaavan laadinta asettavat erityisiä vaateita yleisön osallisuuden varmentamiseksi. Yleisön oikea-aikaisella ja riittävällä tiedottamisella varmennetaan se, että kaikilla on tieto kuinka kukin eri hanke etenee ja kuinka nämä eri hankkeet kytkeytyvät toisiinsa.

Raportointi

Arviointiohjelma on saatu kiitettävästi tiiviiseen ja yleistettyyn esittämistapaan. Samalla se on saattanut joiltakin osin hankaloittaa esim. yksittäisiin kiinteistöihin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin ymmärrettävyyttä. Tästä syystä arviointiselostus on tehtävä ymmärrettävään ulkoasuun ja kiinnitettävä erityistä huomiota arvioinnin tuloksista tehtävän tiivistelmän ymmärrettävyyteen.

Yhteenveto

Ympäristökeskus katsoo arviointiohjelman täyttävän YVA-asetuksen (268/1999) 11 §:n sisällölliset vaatimukset. Arviointiohjelma on tehty riittävän kattavasti ja onnistuttu samalla tekemään silti tiiviiseen esitysmuotoon, josta selviää hyvin se mitä on tarkoitus arvioida ja millä tavalla.

Hankkeen vaikutusten arvioinnissa on pyrittävä kattavaan ja ennakkoluulottomaan eri vaikutusten yhteisvaikutuksien arviointiin kaikkien vaikutusta aiheuttavien tekijöiden osalta.

Arviointiselostuksessa on tuotava esille ymmärrettävästi arvioinnissa käytetyt menetelmät ja mihin oletuksiin, laskelmiin tai arvioihin tehty ympäristövaikutusten arviointi on perustunut.

Vaikutusten merkittävyys ja merkittävyyden arvottaminen on keskeinen osa ympäristövaikutusten arviointia. Merkittävyyden arvottamisessa tulisi käyttää laajaa asiantuntijajoukkoa ja alueen ihmisiä hyväksi, koska heillä kullakin on omasta arvomaailmastaan syntynyt kuva kunkin vaikutuksen merkittävyydestä.

Samanaikaisesti valmisteltavana olevat maakunta- ja yleiskaava asettavat osallistumisen järjestämiselle erityisiä vaateita, jonka vuoksi tiedottamista tulee tehdä oikea-aikaisesti ja riittävästi.

ARVIOINTIOHJELMAN JA YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNNON NÄHTÄVILLÄOLO

Yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta on nähtävillä arviointiohjelman kanssa arviointimenettelyn ajan 4.8.2005 alkaen Pohjois-Savon liitossa, Leppävirran kunnanvirastolla, Savo-Karjalan tiepiirissä, Oravikosken kuntotalolla ja Pohjois-Savon ympäristökeskuksessa. Lausunto on luettavissa myös Pohjois-Savon ympäristökeskuksen verkkosivuilla osoitteessa www.ymparisto.fi/psa.

JAKELU JA MAKSUT

Tiehallinto Savo-Karjalan tiepiiri
Kirkkokatu 1
PL 1117
70101 Kuopio

Yhteysviranomaisen lausunnosta peritään ympäristöministeriön asetuksen alueellisten ympäristökeskusten maksullisista suoritteista (1237/2003) mukainen maksu. Maksun määräytymisessä on huomioitu, että vaikutukset ulottuvat kahden kunnan alueelle.

Maksu on 4880 €, joka peritään hankkeesta vastaavalta eli Savo-Karjalan tiepiiriltä.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua maksun määränneeltä viranomaiselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.

Johtajan sijainen viestintäpäällikkö Kimmo Haapanen

Ympäristöinsinööri Jorma Lappalainen

Liitteet: Ympäristövaikutusten arvioinnissa käytettäviä käsitteitä
Kopiot annetuista lausunnoista ja mielipiteistä (hankkeesta vastaavalle)

Luettelo lausunnon/muistutuksen antajista:

Kuopion kaupunki, Hallinto- ja kehittämiskeskus
Henkilö AA ja BB
Itä-Suomen läänihallitus
Pohjois-Savon liitto
Henkilö CC
Henkilö DD
Henkilö EE

Tiedoksi:

Leppävirran kunnanhallitus
Leppävirran kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta
Pohjois-Savon TE-keskus
Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri ry.
Kuopion Luonnon Ystävien Yhdistys ry.
Kuopion kaupungin hallitus
Kotalahden kyläyhdistys ry, Itkonen Kirsi
Oravikosken kyläyhdistys ry, Kaukonen Tarja
Paukarlahden kyläyhdistys ry, Hannu Ronni
Suomen ympäristökeskus

Liite yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamaan lausuntoon koskien valtatie 5 osuuden Leppävirta – Kuopion kehittämistä välillä Palokangas-Humalajoki Leppävirran kunnassa

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tarkoituksena on varmistaa, että ympäristövaikutukset selvitetään riittäväällä tarkkuudella merkittäviä ympäristövaikutuksia aiheuttavien hankkeiden suunnittelussa ja että ne kirjataan tulevien päätöksenteon pohjaksi. Ympäristövaikutusten arviointi ei siis ole itsessään päätös, eikä siinä oteta kantaa hankkeesta mahdollisesti aiheutuvien haittojen korvaamisen haitankärsijälle, eikä siinä myöskään oteta kantaa suoranaisesti yksittäisiin yksityiskohtiin. Korvaus yms. vaateet käsitellään hankkeen jatkosuunnittelun ja päätöksen teon yhteydessä, kuten esim. vesilain tai tielain mukaisessa käsittelyssä. YVA-menettelyn tavoitteena on myös lisätä kansalaisten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa suunnitteluun.

YVA-menettely jakautuu kahteen vaiheeseen, arviointiohjelman ja arviointiselostusvaiheeseen. Arviointimenettely alkaa, kun hankkeesta vastaava toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaiselle. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa kerrotaan mm., mitä vaihtoehtoja ja vaikutuksia suunnittelun aikana selvitetään. Ohjelman jälkeen laadittava ympäristövaikutusten arviointiselostus sisältää mm. vaihtoehtojen vaikutukset sekä haittojen ehkäisy- ja rajoittamistoimet.

Yhteysviranomainen kuuluttaa arviointiohjelman ja arviointiselostuksen vireilläolosta, kerää mielipiteet ja lausunnot ja laatii niiden pohjalta oman lausuntonsa asiakirjojen riittävytydestä. Kansalaisilla, viranomaisilla ja muilla tahoilla on YVA-menettelyssä mahdollisuus vaikuttaa päätöksentekoaikoina sisältöön selvitettävien vaihtoehtojen ja ympäristövaikutusten osalta.

Seuraavassa on kerrottu lyhyesti niitä käsitteitä ja termistöä, jota yleensä käytetään ympäristön vaikutusten arvioinnista annetun lain (468/1994 muutettu 267/1999) mukaisessa arviointimenettelyssä:

Ympäristövaikutuksilla tarkoitetaan hankkeen tai toiminnan aiheuttamia välittömiä ja/tai välillisiä vaikutuksia, jotka kohdistuvat mm.:

- Ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen
- Maaperään, vesiin, ilmaan ja ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen
- Yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön
- Luonnonvarojen hyödyntämiseen
- Edellä mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyllä tarkoitetaan menettelyä, jossa arvioidaan ja selvitetään hankkeiden aiheuttamia ympäristövaikutuksia ja kuullaan niitä, joiden oloihin ja etuihin hanke saattaa vaikuttaa. Arviointimenettely alkaa hankkeesta vastaavan esitettyä arviointiohjelman ja päättyy yhteysviranomaisen antamaan lausuntoon arviointiselostuksesta.

Hankkeesta vastaavalla tarkoitetaan sitä toiminnanharjoittajaa, joka on vastuussa toiminnan suunnittelusta tai toteuttamisesta.

Yhteysviranomaisella tarkoitetaan asetuksella säädettyä viranomaista, joka huolehtii siitä, että hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettely järjestetään asianmukaisesti. Yhteysviranomainen kokoaa annetuista lausunnoista ja mielipiteistä yhteenvedon ja liittää sen hankkeesta vastaavalle antamaansa lausuntoon. Yhteysviranomainen on aina asetuksen mukaan alueellinen ympäristökeskus.

Ympäristövaikutusten arviointiohjelmalla tarkoitetaan hankkeesta vastaavan laatimaa suunnitelmaa kuinka he aikovat arvioida hankkeesta aiheutuvat vaikutukset, mitä selvityksiä heillä on tarkoitus tehdä arvioinnin pohjaksi sekä kuinka he aikovat järjestää ihmisten kuulemisen ja osallistumisen.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksella tarkoitetaan asiakirjaa, jossa hankkeesta vastaava esittää tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista, hankkeen aiheuttamista vaikutuksista sekä esittää haittojen vähentämiseksi tekemiään ratkaisuja. Arviointiselostusta laatiessaan hankkeesta vastaava ottaa huomioon yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antaman lausunnon.

Osallistumisella tarkoitetaan sitä vuorovaikutusta ja keskustelua, jota käydään hankkeesta vastaavan, yhteysviranomaisen, muiden viranomaisten sekä hanke- tai vaikutusalueella asuvien välillä.